

PR

Cena numeru 2 złote

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROR II.

ŁÓDŹ, PONIEDZIAŁEK 14 PAŹDZIERNIKA 1946 ROKU

Nr. 284 (475)

Jutro zamknięcie Konferencji Paryskiej

W dniu dzisiejszym rozpatrzona zostanie sprawa traktatu z Finlandią

LONDYN (Obsl. wł.) W sobotę konferencja paryska zakończyła omawianie traktatu pokojowego z Węgrami. Głosowanie nad 37 punktami traktatu i 6 poprawkami trwało 2 i pół godziny. Uchwalono wszystkie zalecenia terytorialne, wysunięte przez Radę Ministrów — zwrot Rumunii — Północnej Transylwanii, przyznanej Węgom w roku 1940 przez państwa ości, jak również oddanie pewnej części terytorium węgierskiego Czechosłowacji. Uchwalono ponadto poprawkę czechosłowacką na mocy której Węgry zobowiązują się do podjęcia bezpośrednich rokowań z Czechosłowacją w sprawie przesiedlenia 200 tysięcy Węgrów z terytorium czechosłowackiego do kraju.

Zwykłą większością głosów przeszedł punkt, zobowiązujący Węgrów do wypłacenia 300 milionów dolarów tytułem reparacji.

Znaczyć należy, iż na komisji gospodarczej dla spraw bałkańskich, na wniosek USA zalecono zredukować tę sumę do 200 milionów dolarów, jednakże na plenum delegat amerykański wycelał swą propozycję po przemówieniu delegata ZSRR Gusewa, zarzucającego Stanom Zjednoczonym, iż pragną pomóc Węgom kosztem zredukowania odszkodowań dla ZSRR.

Następne posiedzenie plenarne konferencji pokojowej odbędzie się w poniedziałek.

Wyniki referendum we Francji

PARYŻ (Obsl. wł.) W późnych godzinach wieczorowych ogłoszono nieoficjalne wyniki częściowe referendum z całej Francji.

Za nową konstytucją francuską wypowiedziało się głosów TAK 6.500.000, przeciw konstytucji głosowało 5.500.000 osób

Aczkolwiek brak jeszcze szeregu wyników z kolonii francuskich to jednak w ogólnych zarysach już stwierdzone zostało, że projekt nowej konstytucji został przez naród francuski przyjęty.

Sytuacja w Indiach

LONDYN (obsl. wł.) Korespondent Reutera donosi z New-Delhi, iż Komitet Wykonawczy Ligi Muzułmańskiej zgodził się po kilkutygodniowych rokowaniach — na wejście w skład tymczasowego rządu hinduskiego. Decyzja ta została zakomunikowana wczoraj wice-królowi Indii — lordowi Wavell.

Jak wiadomo w momencie tworzenia z inicjatywy brytyjskiej — rządu tymczasowego przeznaczono w nim 6 stanowisk dla przedstawicieli partii kongresu, 5 — dla Ligi Muzułmańskiej, 3 — dla przedstawicieli mniejszości narodowych.

Dziś w numerze „PROMYK“

dla rozpatrzenia ostatniego traktatu pokojowego z Finlandią.

We wtorek odbędzie się zamknięcie konferencji.

LONDYN (Obsl. wł.) W momencie, gdy konferencja paryska dobiega końca, kores-

pondenci przynoszą szereg danych liczbowych dotyczących zorganizowania konferencji przez rząd francuski. Ogólne koszty konferencji wyniosły 140 milionów franków.

Do dyspozycji 1384 członków delegacji od-
dano 2 tysiące pokojów w hotelach, 900 te-

lefonów specjalnych oraz 200 samochodów osobowych. Około 2 tysiące policjantów czuwało nad bezpieczeństwem gości zagranicznych. W Paryżu przebywało przeszło 2 tysiące dziennikarzy w toku prac konferencji, zużyto 10 milionów arkuszy papieru.

Przysięga Kościuszkowców

Wielka defilada na Placu Zwycięstwa w Warszawie

Warszawa (PAP) — W niedzielę, w drugim dniu uroczystości kościuszkowskich w Warszawie odbyło się złożenie przysięgi przez żołnierzy i oficerów 1-ej warszawskiej dywizji piechoty im. Tadeusza Kościuszki oraz żołnierzy niektórych innych jednostek garnizonu warszawskiego, po czym Wódz Naczelny, Marszałek Polski Michał Żymierski, przyjął defiladę pułków dywizji.

Od samego rana na plac Zwycięstwa przybywały jednostki 1-ej dywizji, delegacje starych Kościuszkowców, poczty sztandarowe i delegacje ze wszystkich DOW, inwalidzi-kościuszkowcy, osadnicy, zdemobilizowani żołnierze tej pierwszej jednostki odrodzonego Wojska Polskiego oraz tłumy publiczności.

Przybyły też delegacje ze sztafarami organizacji młodzieżowych, robotników warszawskich oraz wielu innych.

Przed godziną 10 przybywa na plac gen. Olbrycht, dowódca DOW I, w kil-

ka minut później zaś wojsko i tłumy, zgromadzone na placu witają entuzjastycznie Naczelnego Wodza, Marszałka Polski Żymierskiego.

Dowódca 1-ej dywizji płk. dypl. Sielecki składa raport Marszałkowi, który następnie, przy dźwiękach hymnu narodowego, przechodzi przed frontem pułków, witając się z żołnierzami słynnej dywizji, świętującej dziś 3-cią rocznicę swego chrztu bojowego — bitwy pod Lenino.

Rozpoczyna się krótka msza polowa, odprawiona przez ks. płk. Warchałowskiego. Z tysięcy piersi żołnierskich rozbrzmiewa hymn „Boże coś Polskę“.

Po skończonym nabożeństwie Marszałek Żymierski i szef sztabu generalnego gen. Korczyca w otoczeniu generalicji, zajmują miejsca na trybunie honorowej. Wśród uroczystej ciszy Marszałek odczytuje słowa przysięgi odrodzonego Wojska Polskiego, która pow-

Marszałek na trybunie.

Grube ryby w Berlinie

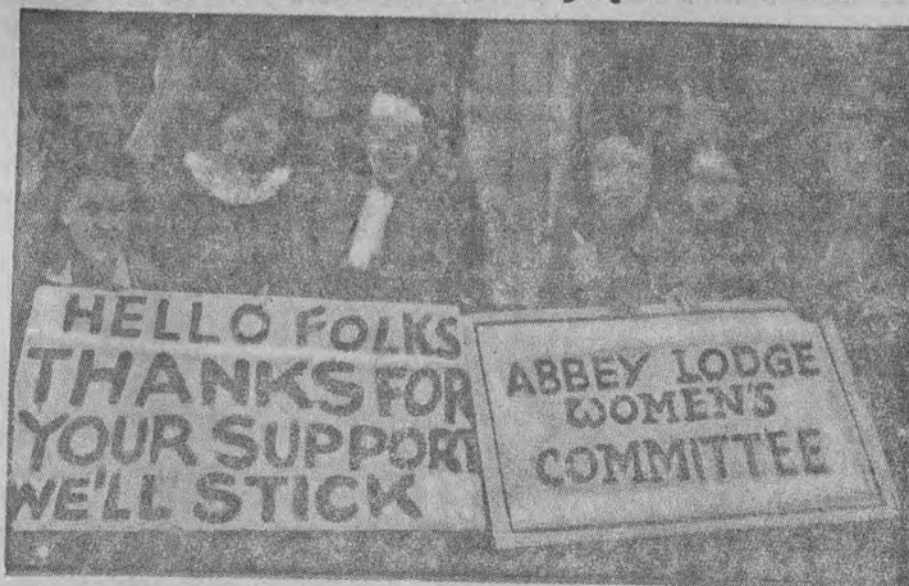
Przedstawiciele kapitału amerykańskiego rokuja w sprawie pożyczki dla Niemiec

LONDYN (obsl. wł.) Z Berlina donoszą, iż przybyła tam w sobotę wieczór grupa finansistów amerykańskich z dyrektorem amerykańskiej Komisji do odbudowy finansowej. Finansisci amerykańscy mają zbadać możliwości nawiązania stosunków finansowo-handlowych z Niem-

cami oraz możliwości wymiany handlowej między Stanami Zjednoczonymi a Niemcami.

Korespondent dodaje, iż wizyta Amerykanów wywołała w niemieckich kołach finansowych i politycznych „wielkie zainteresowanie“.

BEZDOMNI OKUPUJĄ PALACE

Przed trzema tygodniami grupa bezdomnych londyńczyków zajęła pałac londyński Abbey Lodge, stojący pustką. Za przykładem tych pierwszych squatterów — osadników poszły falangi innych pozabawionych dachu nad głową ludzi. Zajmowano letnie rezydencje lordów siłą.

Na ilustracji widzimy kobiety okupujące

Abbey Lodge. Napisy w języku angielskim brzmią jak następuje:

„Halo, ludzie! Dziękujemy za poparcie! Nie ruszymy się stąd“

„Komitet kobiety z Abbey Lodge“.

Przed kilku dniami policja angielska aresztowała pięciu przywódców „ruchu osadniczego“ — z komunistą Hendersonem na czele,

tarza za nim w skupieniu tysięczna rzesza młodych żołnierzy, przeważnie rekrutów. Padają uroczyste słowa: — „Przysięgam narodowi polskiemu... Gdy moce „Tak mi dopomóż Bóg“ kończy przysięgę, orkiestra gra hymn narodowy.

Z kolei przemawia Marszałek Żymierski.

Jego końcowy okrzyk na cześć wolnej, niepodległej, demokratycznej Polski Ludowej podchwytują wszyscy zebrani, odpowiadając trzykrotnie potężnym „Niech żyje!“.

Po czym tysięczne rzesze intonują „Rotę“. Rozpoczyna się defilada.

Przy dźwiękach „Warszawianki“ idą poczty sztandarowe dywizji oraz wiele jednostek z całego kraju. — Przed trybuną Wódza Naczelnego, otoczonego generalicją, twardo maszeruje 4-ty batalion ochrony sztabu generalnego, po czym powoli sunie auto, wioząc dowódcę 1-ej dywizji płk. Sieleckiego, a następnie reprezentacyjna 100-osobowa orkiestra dywizji, która zajmuje miejsce naprzeciw trybuny i przygrywa przez cały czas defilady. W zwartym szyku maszerują szóstkami młodzi żołnierze bohaterskiej 1-ej warszawskiej dywizji piechoty im. Tadeusza Kościuszki. Wiedzą oni, że nie mają to zaszczyt służyć w dywizji, która stała się zaczątkiem odrodzonego Wojska Polskiego. Paradnym krokiem, trzymając się nie gorzej od starych, doświadczonych wiarusów, przechodzą młodzi strzelcy, fizycy, erkaemiści, przechodzą kompanie i bataliony 1-go praskiego p.p., w ślad za nimi kroczą żołnierze 2-go berlińskiego p.p., witani przez publiczność i zebranych na placu starych kościuszkowców entuzjastycznymi oklaskami i okrzykami „Niech żyje!“

Marszałek Żymierski do żołnierzy

Przezywacie dziś piękny dzień: rocznicę Lenino i dzień przysięgi żołnierskiej nowego uzupełnienia. Stoicie tu naprzeciw siebie starzy kościuszkowcy — weterani walk, żołnierze spod Lenino, Puław, Pragi, z Wału Pomorskiego, z nad Odry, spod Berlina — i młodzi żołnierze, zaczynający dopiero swą służbę.

Łączy was służba w tej samej dywizji. Łączy was służba w tej samej sprawie Polski i narodu. Bo nie jest to tylko przypadkowy zbieg okoliczności, że właśnie w rocznicę bitwy, która leży na początku szlaku bojowego odrodzonego Wojska Polskiego, młodzi żołnierze przysięgają wierność ziemi ojczyznej, wierność wielkim ideałom niepodległości, sprawiedliwości i demokracji, za które na wszystkich frontach w kraju i poza jego granicami walczyli i ginęli najlepsi synowie narodu.

Jeżeli dziś z pewnej perspektywy czasu patrzymy na tę drogę, która zaczęła się pod Lenino i doprowadziła do Warszawy i Berlina, jeżeli dziś patrzymy na tę drogę spod arkad Grobu Nieznanego Żołnierza, tej świętości narodu, możemy stwierdzić, że żołnierz odrodzonego Wojska Polskiego nie sprzeciwiał się szczytnym naszym tradycjom służby Ojczyźnie, lecz przeciwnie, dodał nowe karty sławy do historii narodu polskiego.

Droga, którą szli kościuszkowcy, żeby pomóc krajowi, jęczącemu w niemieckim jarzynie, żeby połączyć swój wysiłek z wysiłkiem braci, walczących w kraju o wolność i zwycięstwo, nie była drogą lekką ani łatwą. Znaczyła ją krew, hojnie przelana, na polach bitew. Znaczył ją twardy żołnierski trud. Ale droga ta miała jedną niewątpliwie cechę i zaletę: była prosta, krótka, jasno wytknięta i niezawodna.

Prosta i krótka, bo nie wiodła do kraju przez piaski Iranu i Afryki, ani przez góry włoskie, a przeciwnie, wiodła przez front wschodni, poprzez front najbliższy Polsce. Była jasno wytknięta, bo nie leżała na targi dyplomatyczne, intrygi i frymarzenie życiem i krwią żołnierza, lecz prowadziła do zwycięstwa przez wysiłek całego narodu, zjednoczonego w walce o niepodległość i lepszą przyszłość Ojczyzny. Była wreszcie niezawodna, bo oparła się na niezawodnym, potężnym sojuszniku, Związku Radzieckim, bo oparła się na braterstwie broni i krwi z jego bohaterską Czerwoną Armią.

Droga, na którą pod Lenino wstąpił żołnierz dywizji kościuszkowskiej, była tą samą drogą, po której kroczył do niepodległości cały naród polski, prowadzony przez obóz demokracji.

Dziś już możemy jasno zdać sobie sprawę z faktu, że siła i wytrwałość naszego żołnierza, że jego zwycięstwo w walce z wrogiem miały swe źródło nie w czym innym, a właśnie w łączności z narodem, w słusznej linii politycznej obozu demokratycznego. Droga od wrzesnia do lenina do zwycięstwa była drogą obozu demokratycznego i tylko ta droga mogła nas doprowadzić do wytkniętego celu.

Epopeja wojenna została zakończona. Osiągnęliśmy lub osiągamy wszystkie cele, jakie stawaliśmy przed całym narodem w mrokach okupacji, jakie przy-

świecały wam, starzy kościuszkowcy, na wielkim waszym szlaku bojowym: pod Lenino, pod Warszawą, przy szturmie Berlina.

Wyzwoliliśmy Ojczyznę, wyrabaliśmy nasze granice na Odrze, Nisie Łużyckiej i Baltyku.

Waszej dywizji, jako przedstawicieli innych walczących jednostek Wojska Polskiego przypadł wielki zaszczyt wzięcia udziału w szturmie Berlina, zakończenia zwycięskiego szlaku polskiego na jego gruzach.

Dziś nie żałujemy trudu i znoju w budowie szczęśliwego jutra narodu, siły i potęgi Rzeczypospolitej. I nie dziwne, że dziś naród polski, a z nim żołnierze Wojska Polskiego, jednoczą się pod sztandarami obozu demokracji, tego obo-

zu, który wczoraj wiodł go do zwycięstwa w walce.

Dziś tak samo, jak pod Lenino, stoją obok siebie wszyscy uczeni Polacy, zjednoczeni w wspólnym wysiłku pracy i odbudowy.

Jedność narodu, która rodziła się na szczytach Warszawy, na polach pod Lenino, na całym szlaku bojowym po Berlin i Łabę, jest w dalszym ciągu pierwszym i zasadniczym przykazaniem każdego uczciwego Polaka, żołnierza Wojska Polskiego w pierwszym rzędzie. Na straży tej jedności stoimy i stać będziemy.

O tę jedność walczyliście wy, kościuszkowcy. O tę jedność walczyć będą wasi młodzi koleździ, ci żołnierze pierwszej dywizji, którzy dziś składają swą przysięgę żołnierską. O tę jedność wal-

czy i walczyć będzie całe Wojsko Polskie, włączając swój trud i wysiłek — w trud i wysiłek wszystkich zjednoczonych sił demokracji polskiej.

Długa i ciężka była nasza droga do zwycięstwa i niepodległości i dlatego zrobimy wszystko, by ją utrwalić. Jednym z najważniejszych warunków niepodległości bytu Polski jest nienaruszalność naszych granic zachodnich. Zagadnienie naszych Ziemi Odzyskanych jest dla nas zagadnieniem przyszłości Polski, jest zagadnieniem przelanej krwi naszych braci. Możemy jasno i otwarcie rzucić w oczy Niemcom i ich protektorom: ANI PRZYSZŁOŚCIĄ OJCZYZNY, ANI KRWIĄ NASZYCH BOHATERÓW FRYMAR-CZYĆ NIE POZWOLIMY!

Proces „Gazety Ludowej“ przeciw red. Werflowi został umorzony z powodu wycofania skargi

WARSZAWA (PAP). Dnia 13 października sąd Związku Zawodowego Dziennikarzy R. P. oddział warszawskiego, przystąpił do rozpatrywania sprawy, wniesionej przez redakcję „Gazety Ludowej“ przeciwko redaktorowi naczelnemu „Głosu Ludu“ Romanowi Werflowi.

Przedmiotem skargi był artykuł, zamieszczony w „Głosie Ludu“ z dnia 8 września r. b. pod tytułem „Obca agentura“, omawiający pierwszą reakcję „Gazety Ludowej“ na znane antypolskie przemówienie Byrnesa. Komplet sądzący stanowią: red. Dziekoński — (przewodniczący) oraz red. red. Niemyski i Wójcicki, jako rzecznik oskarżenia występował red. Wagner.

Z ramienia redakcji „Gazety Ludowej“ występował red. Garczyński. Redaktora Werfla

bronili poseł Biełkowski.

Na wstępie rozprawy przewodniczący red. Dziekoński proponuje stronom załatwienie sporu drogą pojednania lub w inny polubowny sposób.

Redaktor Garczyński (Gazeta Ludowa) uzależnia to od wyjaśnienia, czy w stanowisku strony przeciwnej była intencja obrazy osobistej.

Redaktor Werfel składa następujące oświadczenie: „Stwierdzam, że artykuł mój zatytułowany przez kolegów z „Gazety Ludowej“ jest wyrazem mego głębokiego przekonania, które nie uległo zmianie, a raczej zostało pogłębione w ostatnich tygodniach. Stwierdzam, że nie odnosi się on osobiście czy indywidualnie do poszczególnych członków redakcji „Gazety Ludowej“, a odnosi

się do kolektywu „Gazety Ludowej“, jako organu PSL, przeprowadzającego politykę tego stronnictwa, a ściślej mówiąc, przeprowadzającego politykę mikołajczykowskiego kierownictwa PSL. W tym sensie powyższy artykuł w pełni podtrzymuję.“

Redaktor Garczyński prosi o przerwę w obradach celem zajęcia stanowiska wobec oświadczenia red. Werfla. Przerwa przeciąga się dłuższą chwilę, po czym po wznowieniu posiedzenia red. Garczyński składa ze swej strony oświadczenie treści następującej: „Zważywszy, że występujemy na tym terenie tylko osobiście, jako członkowie Związku Zawodowego Dziennikarzy, zważywszy, że w naszym rozumieniu sąd dziennikarski, jako sąd koleżeńcki, nie może rozważać innych spraw, jak osobiste, zważywszy, że red. Werfel oświadczył „stwierdzam, że nie odnosi się do osobiście czy indywidualnie do poszczególnych członków redakcji „Gazety Ludowej“ — uważamy, iż oświadczenie to stanowi dla nas wystarczającą osobistą satysfakcję.“

Danie wyrazu swym poglądom przez red. Werfla, nie dotyczące nas osobiście, nie może być rozpatrywane na tym terenie, a tym samym nie widzimy powodów dla zajęcia wobec niego naszego stanowiska. Wobec tego, i w tym stanie sprawy, skargę naszą cofamy.“

Sąd ogłasza, że wobec wycofania skargi sprawa rozpatrywana nie będzie.

Delegacje na ONZ udadzą się drogą powietrzną do Ameryki

NOWY JORK (PAP). Władze amerykańskie zapowiadają, że amerykańskie samoloty wojskowe wezmą udział w przewożeniu delegatów z konferencji pokojowej w Paryżu do Stanów Zjednoczonych na Generalne Zgromadzenie ONZ.

Pomiędzy 14 a 20 października odbędzie się 9 lotów amerykańskich samolotów wojskowych dla przewiezienia 200 — 250 delegatów. Amerykańskie cywilne linie lotnicze również będą dopomagały w przewożeniu delegacji.

Wyszyński opuścił Paryż

PARYŻ (PAP). Zastępca radzieckiego ministra spraw zagranicznych Wyszyński opuścił w sobotę rano lotnisko Le Bourge pod Paryżem samolotem prywatnym.

W rocznicę bitwy pod Lenino

W dniu wczorajszym w sali kina „Włókniarz“ odbyła się uroczysta akademicka poświęcona trzeciej rocznicy bitwy pod Lenino. W przeddzień przesiadli uczestnicy walk pod Lenino oraz przedstawiciele partyzantów.

Red. Mark kreślił więzy łączące uczestników Dywizji Kościuszkowskiej — w której nie było różnic stanowych — w której wszyscy Polacy bez względu na pochodzenie i przekonania polityczne brali udział ramię przy ramieniu walcząc z odwiecznym wrogiem naszej ojczyzny.

Przemawiali jeszcze przedstawiciele Wojska Polskiego oraz partyzantów żydowskich, dzieląc się wspomnieniami z dawnych bojów.

Na zakończenie uroczystości odbyły się występy artystyczne.

Hrabia Potocki w roli złodzieja usiłował ograbić Polskę z bezcennych dzieł sztuki

WARSZAWA (PAP). W nocy z 3 na 4 października władze bezpieczeństwa po dłuższej obserwacji aresztowały Andrzeja hr. Potockiego wraz z żoną Marią w momencie przygotowywania do wywiezienia zagranicę celem sprzedaży skrzyń, zawierających bezcenne skarby sztuki i pamiątki kultury narodowej.

Obiekty pochodzący z pałacu Potockich „Pod Baranami“ w Krakowie, z pałacu Potockich w Krzeszowicach pod Krakowem i częściowo z zamku Potockich w Łańcucie pod Rzeszowem. Rzeczy te były ukrywane w klasztorze Kamedułów pod Krakowem. Część ich wywieziono już do lasu, gdzie oczekiwały na transport, który miał je przerzucić w nocy 5 bm. zagranicę.

Władze bezpieczeństwa pokrzyżowały jednak te plany, przychwytyjąc cały transport, który

został następnie skierowany do Warszawy.

Na marginesie wykrzycia tej obrzydliwej afery zaznaczyć należy, że naród polski już od dawna zdecydował, że skarby kultury polskiej powinny pozostać w kraju dla dobra przyszłych pokoleń.

Już w roku 1919 wydana została ustawa, zabraniająca sprzedaży dzieł sztuki i zabytków historycznych zagranicę.

Wzgląd na tajemnice dalszego śledztwa, które jeszcze nie zostało zakończone, nie pozwała ujawnić szczegółów afery, zaznaczyć jednak należy, że przy przygotowaniu transportu za granicę Potocki nawiązał kontakt z organizacjami podziemnymi.

Uratowane obecnie zbiory zawierają ok. 300 obrazów, zbiory ceramiki, starego szkła, tkanin oraz starodruków

W oczekiwaniu na egzekucję Jak zachowują się skazani zbrodniarze

NORYMBERG (PAP). Goering i jego 10 towarzyszy pogiętzeni są w głębokiej rozpacz. Liczą oni w swych celach śmierci w więzieniu norymberskim godziny, dzielące ich od egzekucji w przyszłą środę. Najbardziej zrozpaczony jest b. minister spraw zagranicznych Hitlera — Joachim Ribbentrop. Rosenberg odmawia przyjęcia pociechy religijnej. Pziemierza tam i spowrotom swoją celę, pograżony w medytacjach. Były „gubernator“ Hans Frank modli się w ekstazie. Goering pali bez przerwy papierosy i pa-

tyczy ponuro w przestrzeń. Od czasu do czasu ożywia się i powtarza swoje przechwałki, że w przyszłości będzie się mu stawiło pomniki. Organizator niewolniczej pracy — Sauckel — jest ogromnie podekscytowany — przypomina zaszczytne zwierze. Rudolf Hess — skazany na dożywotnie więzienie — zajmował się w sobotę tworzeniem planów Nowych Niemiec. Oświadczył on lekarzowi psychiatrze, że „Niemcy za lat 20 staną się znowu wielką potęgą“.

Wymiana handlowa z Włochami Za węgiel i surowce otrzymamy chemikalia i maszyny

RZYM (PAP). W dniu 10 bm. we włoskim ministerstwie spraw zagranicznych w pałacu Chigi, został podpisany układ handlowy polsko-włoski przez ambasadora polskiego w Rzymie ob. Kota i przewodniczącego delegacji polskiej ob. Hołmoka, wicedyrektora departamentu polityki handlowej i traktatów w Ministerstwie Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Ze strony włoskiej układ podpisał premier de Gasperi oraz minister spraw zagranicznych Grazzi.

Przy podpisaniu układu obecni byli członkowie polskiej delegacji handlowej i am-

basady, przedstawiciele zainteresowanych ministerstw włoskich oraz radca ambasady włoskiej w Warszawie p. Altomare. Układ obowiązuje na okres 4 lat.

Polska eksportować będzie do Włoch m. in. węgiel, surowce, sole potasowe i asfalt.

Włochy zaś ze swej strony dostarczą Polsce cynku, ołowiu, siarki, bcrwników dla przemysłu włókienniczego, maszyn tekstylnych, maszyn i narzędzi, instalacji dla kopalń, motorów i instalacji oraz aparatów.

Marsz. Alexander nowy angielski minister obrony narodowej.

W szkole prokuratorów w Łodzi

kształcą się nowe kadry sędowników z ludu

Przed miesiącem rozpoczął się drugi kurs w Szkole Prawników Ministerstwa Sprawiedliwości w Łodzi. Jednocześnie słuchacze pierwszego kursu

Mjr. Jerzy Egiersdorff — dyrektor szkoły

kursach kształcą się 112 osób, rekrutujących się ze świata pracy. Są oni wybrani z list zgłoszonych tutaj przez partie demokratyczne i organizacje społeczne.

„Przeszło 50 procent słuchaczy to byli robotnicy z fabryk i warsztatów nie tylko Łodzi ale i całej Polski — informuje nas dyrektor. Ci spoza Łodzi korzystają z naszego internatu. Pracują wszyscy z ogromnym zapałem, to też postępy i osiągnięcia są kolosalne, chociaż program jest obszerny i trudny. Obejmuje bowiem zarówno przedmioty ściśle prawne jak przede

wszystkim postępowanie karne, kodeks karny, na co zwracamy największą uwagę, ogólne zasady prawa oraz przedmioty ogólnokształcące z zakresu historii ustrojów społecznych i gospodarczych, a nawet skrót buchalterii”.

Zwiedzamy salę wykładową, na której słuchacze skrzętnie notują wykład prok. Siewierskiego.

W czasie przerwy obiadowej nawiązujemy kontakt ze słuchaczami. Ci, którzy czekają, na obiad nie tracąc chwili wolnego czasu — studiuja pilnie skrypty.

Rozmawiamy z prymusem drugiego

kursu ob. Jerzym Fronczakiem. Ma lat 29, ukończył 7 oddziałów szkoły powszechnej. Zanim dostał się na kurs pracował jako hydraulik w jednej z podwarszawskich fabryk. Teraz, jak twierdzą jego nauczyciele, świetnie się zapowiada, jest bardzo zdolny a przy tym pilny.

W szkole jest również pewien procent kobiet, które również dają do tego by zająć stanowiska w prokuraturze. Oto ob. Stefania Marcińczak, biuralistka z Warszawy, która przerwę obiadową wypełnia przeglądaniem skryptu do następnego colloquium. Na całym kursie jest tylko osiem kobiet.

Należy zaznaczyć, że zajęcia w szkole obejmują prawie cały dzień, gdyż wykłady trwają 4 godziny dziennie, 4 godziny trwają również seminaria, resztę dnia poświęcają słuchacze pracy nad sobą i opracowaniu podanych im wiadomości. Rozpiętość wieku słuchaczy od 22 do 50 lat, stwarza duże różnice w przyswajaniu podanego materiału. Jest rzeczą naturalną, że młodszymi nauka przychodzi łatwiej, ale z drugiej strony stwarza to rywalizację, która w rezultacie doprowadza wszystkich do doskonałych wyników. Dyrektor nie przewiduje, by ktokolwiek nie otrzymał dyplomu po ukończeniu kursu.

Mamy pełne prawo sądzić, że Szkoła Prawników zapewni Polsce dopływ świeżych sił do naszego sędownictwa i że prokuratorzy szkoleni tutaj będą godnymi obrońcami praw Polski Demokratycznej.

M. K.

Ob. Jerzy Fronczak, prymus II kursu Szkoły Prawników.

przygotowują się do końcowych egzaminów.

Zwiedzamy tę jedyną w Polsce szkołę, która kształci nowy zastęp ludzi tak niezbędnych w naszym sędownictwie, by wypełnić luki, jakie stworzyła wojna.

Od dyrektora szkoły byłego adwokata mjr. Jerzego Egiersdorffa dowiadujemy się, że obecnie na obydwóch

Szwajcarska delegacja gospodarcza w Warszawie

Przed kilku dniami na lotnisko Okęcie przybyła delegacja szwajcarska do rokowań gospodarczych, złożona z: dr. Maksa Troendle, stałego Delegata Rządu Szwajcarskiego do układów gospodarczych oraz dr. Hofera, szefa sekcji w Związku Politycznym. Gości witali: poseł Szwajcarski, minister Głanz oraz z ramienia Ministerstwa Spraw Zagranicznych naczelnik Wydziału dr. Chromecki i radca Nahlik oraz sekretarz Polskiej Delegacji Gospodarczej ob. Horoszkiewicz z CUP-u. Goście zabawią w Warszawie około tygodnia. Delegaci rozpoczęli w piątek rozmowy z Delegacją Polską, na czele której stoi wice-minister Zegluga i Handlu Zagranicznego dr. Ludwik Grosfeld.

Gość szwajcarski dr. Troendle był przed wojną przez kilka lat pierwszym sekretarzem Poselstwa Szwajcarskiego w Warszawie.

Interpelacje naszych Czytelników

Jeszcze w sprawie ulgowych biletów do kin

W „Głosie Robotniczym” w numerze 276 z dn. 6 października ukazał się list czytelnika w sprawie kina „Roma” w poczekalni którego wiś napis: „Biletów ulgowych po rozpoczęciu seansu nie sprzedaje się”. Okazuje się, że podobne obwieszczenia ukazały się we wszystkich kinach. Konkretnie, wczoraj widziałem to samo w „Polonii”. Zwykle bilety sprzedawano po rozpoczęciu seansu, ulgowych nie można było nabyć.

Nie mam nic przeciwko temu, by nie sprzedawano biletów po rozpo-

częciu seansu, ale niechże to ograniczenie dotyczy wszystkich biletów.

Wydaje się, że ulgi dla pracujących w ogóle nie podobają się dyrekcjom kin. To nie jest przypadek, że od czasu wprowadzenia ulgowych biletów, nigdy nie ma w kasie trzecich miejsc. Robotnik nic na uldze nie korzysta, gdyż cena biletu na trzecie miejsce wynosi tyleż, ile cena ulgowego drugiego miejsca.

O. K. Z. Z. powinna jak najszybciej zająć się tą sprawą. Posiadacze ulgowych biletów — to gospodarze Polski Ludowej.

B. JAROS

Ob. Marcińczak Stefania słuchaczka II-go kursu

Jaroslav Hasek

Przygody dobrego wojaka Szwejka

podczas wojny światowej

— I patrzajcież, żołnierze mili! Na wzgórzu przed zdobytą Custozzą zatrzymał się sędziwy wódz w otoczeniu swoich wiernych generałów. Powaga chwili spoczął na całym tym kole, albowiem, żołnierze, w nieznacznej odległości od marszałka można było widzieć bojownika walczącego ze śmiercią. Z członkami strzaskanymi na polu chwaty czuł ranny chorąży Hart, że spogląda nań marszałek Radecki. Pocziwy ranny chorąży ścisnął jeszcze w tężejącej prawicy złoty medal, a pierś jego pełna była natchnienia. Gdy spojrzął na wzniesłego marszałka, serce jego ożywiło się jeszcze raz, przez porażone ciało przebiegła resztką siły i umierający nadludzkiem wysiłkiem próbował przyczoić się do swego marszałka.

— Nie fatyguj się, pocziwy żołnierzu — zawołał nań marszałek, zsiadł z konia i chciał mu podać rękę.

— Nie da się zrobić, panie marszał-

ku — rzekł umierający żołnierz — ponieważ obie ręce mam utracone, ale o jedno proszę: niech mi pan marszałek powie prawdę: Wygraliśmy tę bitwę?

— Zupełnie, mój bracie — odpowiedział uprzejmie marszałek. — Szkoda, że radość twoja jest zamącona ranami twymi.

— Tak jest, dostojny panie, ze mną koniec — głosem złamanym rzekł żołnierz uśmiechając się przyjemnie.

— Chce ci się pić? — zapytał Radecki.

— Dzień był gorący, panie marszałku, mieliśmy 30 sople ciepła.

Wtedy Radecki sięgnął po feldflaskę swego adiutanta i podał ją umierającemu. Ów napił się łykając w porządnie.

— Bóg zapłać tysiąckrotnie! — zawołał usiłując pocałować w rękę swego wodza.

184

— Jak dawno służysz? — zapytał marszałek.

— Przeszło czterdzieści lat, panie marszałku! Pod Aspern wystąpiłem złoty medal. Także pod Lipskiem byłem, kanonierski krzyż mam też, pięć razy byłem śmiertelnie ranny, ale teraz już k... niec na amen. Lecz co za szczęście i radość, iż doczekałem dnia dzisiejszego. Co mi tam śmierć, gdy odnieśliśmy wielkie zwycięstwo, a cesarzowi została przywrócona jego ziemia!

— W tej chwili, żołnierze, z czołu ozały się majestatyczne dźwięki naszego hymnu: „Boże ochroń, Boże wspieraj”. Wzniośle i potężnie płynęły nad pobojuwiskiem. Ranny żołnierz, żegnający się z życiem, jeszcze raz próbował powstać.

— Niech żyje Austria! — zawołał z zapałem. — Niech żyje Austria! Niech grają dalej tę wspaniałą pieśń! Niech żyje nasz wódz! Niech żyje armia!

— Umierający pochylił się jeszcze raz ku prawicy marszałka, którą pocałował, opadł na ziemię i ciche ostatnie westchnienie wydało się z jego szlachetnej duszy. Wódz stał nad nim z głową obnażoną, spoglądając na trupa jednego z najdzielniejszych żoł-

nierzy. — Taki piękny koniec godzin jest zawiści — rzekł marszałek ukrywając wzruszoną twarz w złożonych dłoniach.

— Kochani żołnierze, ja i wam życzę, abyście się wszyscy doczekali takiego pięknego końca.

Wspominając tę mowę oberfeldkurata Ibla mógł Szwejk bez najmniejszej obawy pokrzywdzenia kogokolwiek nazwać ją bałwanieniem do kwadratu.

Potem zaczął Szwejk mówić o znanych rozkazach, które były odczytywane już przed wsiadaniem do pociągu. Jeden z tych rozkazów był podpisany przez Franciszka Józefa i zwracał się do armii, a drugi był rozkazem arcyksięcia Ferdynanda, głównodowodzącego armii i grupy wschodniej, zaś oba dotyczyły wydarzeń z przełęczu Dukielskiej z dnia 3 kwietnia roku 1915, kiedy to dwa bataliony 28 pułku razem z oficerami przeszły do Rosjan przy dźwiękach wojskowej kapeli.

Oba rozkazy zostały odczytane głosem drżącym i brzmiały w przekładzie tak:

Szkolnictwo średnie na nowych drogach

Onegdaj odbyła się w gmachu VII Żeńskiego Państwowego Gimnazjum i Liceum w Łodzi okręgowa konferencja dyrektorów szkół średnich ogólnokształcących. Obradom przewodniczył naczelnik Wydziału Szkolnictwa Średniego M. O., ob. Białecki. Po zagajeniu uczczono przez powstanie pamięć zamordowanego okrutnie w Radomsku znanego działacza społecznego, dyrektora tamtejszego gimnazjum, tow. Hodury.

Tematem całodziennych obrad były wyniki dotychczasowych prac i plany na przyszłość. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące ma za sobą chlubną pracę półtoraroczną organizacji średnich zakładów naukowych. Pięć lat temu wyśilk, mrówczej i przez wiele czynników niedocenianej pracy i oto m. Łódź i okręg łódzki został pokryty gęstą siecią średnich zakładów naukowych. Warunki, w jakich rozpoczynano pracę, były bardzo ciężkie: brak lokali, sprzętu szkolnego, pomocy naukowych, podręczników itd. Dziś, dzięki wysiłkom Kuratorium, kół rodziców, dyrektorów i nauczycielstwa, w tej dziedzinie Łódź i okręg łódzki mogą świecić przykładem innym województwom Polski.

Zadania, jakie spełnia ma szkolnictwo średnie ogólnokształcące w Polsce Odrodzonej są bardzo poważne. Na tym dziale szkolnictwa oparte są takie fakultety uniwersyteckie jak: medycyna, nauki prawne i ekonomiczne, nauki humanistyczne i przyrodnicze, farmacja, dentystryka, szkoły nauk politycznych, nie mówiąc już o całym szeregu innych zawodów, których bez tego działy szkolnictwa wyobrazić sobie nie można. Wszystkie te zawody odgrywają w życiu państwowym bardzo poważną rolę, z nich rekrutują się naukowcy, którzy tworzą bodaj że jeden z najbar-

dziej ważnych czynników we współczesnym państwie.

Ale nie spełniłoby szkolnictwo średnie ogólnokształcące doniosłej swej roli, gdyby zasklepiło się tylko w realizowaniu tych zadań. O wiele większe zadania ciąży na nim wobec dokonywania się w czasach współczesnych rewolucyjnego, zasadniczych przemian społecznych i ustrojowych oraz politycznych. Toteż te zagadnienia były głównym tematem konferencji.

Trzeba z naciskiem podkreślić, że od pierwszych chwil powstania szkół średnich ogólnokształcących dyrektorzy i nauczycielstwo w większości zrozumieli swoją rolę w kształtowaniu obywatela. Praca ta jednak nie jest obliczona na efekt i na wyniki jej należy poczekać.

Konferencja postanowiła podwoić wysiłki nauczycielstwa w tej dziedzinie, ujęć w pewien system, wynaleźć najlepsze metody do zrealizowania ideału wychowawczego, którym jest zrozumienie i umiśłowienie idei demokratycznej Polski Ludowej, opartej o ścisły so-

jusz robotnika, chłopca i inteligenta pracującego.

Zrozumienie nowej struktury społecznej i gospodarczej, zrozumienie zwrotu zasadniczego w naszej polityce, zrozumienie wartości i doniosłości naszego sojuszu z ZSRR, sojuszu z innymi narodami słowiańskimi, zrozumienie znaczenia przynależności do rodziny słowiańskiej i obowiązków wypływających z owej przynależności — oto zagadnienia, które mają się stać celem wysiłków pracy dydaktycznej i pedagogicznej nauczycielstwa. Konferencja omawiała dokładnie środki służące do zrealizowania tych celów.

Naczelnym zadaniem nauczycielstwa jest i będzie nadal praca nad uświadomieniem młodzieży o ważności problemu Ziemi Odrzykanych i granic Polski nad Odrą, Nisą i Bałtykiem. Uczestnicy konferencji z całym naciskiem podkreślali doniosłość tego problemu, czego dowodem jest uchwalona w nastroju podniosłym rezolucja:

„Dyrektorzy szkół średnich ogólnok-

kształcących okręgu szkolnego łódzkiego zebrani na konferencji w dniu 7 bm. w związku z wypowiedzią p. Byrnesa, solidaryzując się z postawą całego społeczeństwa, oświadczają, że:

1-o historycznych i etnograficznych praw naszych do Ziemi Odrzykanych nikt kwestionować nie śmie;

2-o najwyższy wysiłek wychowawczy skierują dla jak najściślejszego zespolenia serc i umysłów młodzieży z Ziemią Odrzykanymi;

3-o idea obrony granic zachodnich przed wszelkimi atakami stanie się fundamentem wszelkich poczynań dydaktycznych w szkołach polskich.

Stwierdziwszy całkowitą zgodność i jedynomyślność co do ważności uchwał zapadłych i doniosłości problemów, naczelnik ob. Białecki zamknął konferencję po 12-godzinnych obradach, konferujący zaś opuścili salę obrad z silnym postanowieniem zrealizowania wyników konferencji na powierzonych sobie placówkach. Z. K.

Ośrodek w Wolborzu wychowawcą młodzieży rolniczej

W Wolborzu pod Piotrkowem otwarty został ośrodek kulturalno oświatowy dla młodzieży wiejskiej, mający na celu dokształcanie spóźnionych w nauce, a zarazem przygotowanie do studiów w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi.

Ośrodek składa się z pięknego jednopiętrowego pałacyku, siedmiu budynków ma około 33 ha dobrej ziemi.

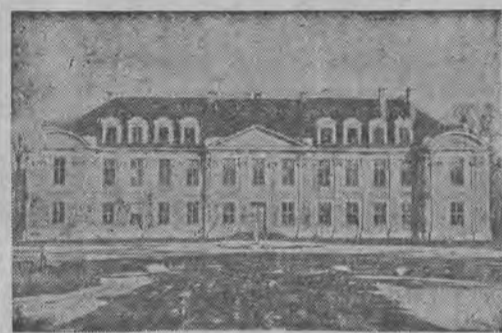
Znajduje się tu szkoła o programie sześcioklasowego gimnazjum dla młodzieży obojga płci, uważana jako podbudowa W.S.G.W. W niedalekiej przyszłości powstanie gimnazjum i liceum ogólnokształcące, zakłady oświatowo zawodowe, uniwersytet ludowy oraz ognisko kultury wsi.

Reforma rolna, zmieniając naszą strukturę gospodarczą podlega za sobą potrzebę podniesienia wiedzy rolniczej wśród szerokich rzesz chłopów, a przede wszystkim wykształcenia jak największej ilości fachowców, dając im nie tylko zakres wiadomości związanych z zawodem, lecz również wykształcenie ogólne.

Do ośrodka przyjmowana jest młodzież z całego kraju. Pierwszeństwo mają kandydaci skierowani przez instytucje społeczne i organizacje młodzieżowe jak ZWM, TUR, „Wici”.

Młodzi zdobywają kwalifikacje agronomiczne i wiedzę ogólną, nie odrywając się od roli. Młody chłopiec czy dziewczyna

wyrwali ze wsi i studujący w mieście, bardzo często już na wieś nie powracają, uszczuplając w ten sposób kadry wykształconych

Budynek frontowy

rolników — tak bardzo dziś potrzebnych. Poza tym nauka teoretyczna, połączona z nie-

przerwaną praktyką na roli daje szybsze i lepsze rezultaty.

Obecnie w gimnazjum w Wolborzu kształcą się 140 młodych, korzystając z nowoczesnego wyposażenia. Uczniowie nieza darmo kształcą się bezpłatnie oraz otrzymują pełne utrzymanie, część korzysta ze stypendiów.

Ośrodek, którego kierownikiem jest zasłużony agronom ob. Hieronim Urban, otaczany jest opieką zarówno ze strony wojewody Dąb-Kocięła, jak również rektoratu Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego, której podlega. Ma też zapewnioną pomoc aprowizacyjną z województwa i z majątków doświadczalnych uczelni.

Spodziewać się należy, że ta ze wszelkich pożyteczna placówka, rozwinięta z biegiem czasu, kształcą coraz liczniejszą rzeszę uświadomionych rolników, jakich potrzebuje nasza gospodarka narodowa. W.

Na Zjeździe PSL Nowe Wyzwolenie

W dniu wczorajszym odbył się w Łodzi wojewódzki zjazd statutowy PSL Nowe Wyzwolenie.

Na zjazd przybyło 100 delegatów z całego województwa. Z ramienia Głównego Zarządu PSL Nowe Wyzwolenie brał udział w zjeździe minister Iwanowski, inż. Drzewiecki i dr. Rękas.

Po wysłuchaniu referatów nastąpiła dyskusja.

Na zakończenie nastąpił wybór Zarządu Wojewódzkiego.

Dokładniejsze sprawozdanie ze zjazdu zamieścimy w numerze jutrzejszym.

Satyry i fraszki

Tak się już zawsze na tym świecie składa, że w czasach, kiedy najtrudniej jest „nie pisać satyry”, bardzo trudno jest właśnie ją pisać. Tematów pod dostatkim, chęci u autora gorące, tylko że, niestety, warunki od nich „niezależne” nie pozwalają się wypowiedzieć głosem pełnym. Tej ironii losu doświadczyli na sobie nasi pisarze epoki „sanacyjnej”, wśród których nie brakuje przecież tegich talentów satyrycznych. Ale tak jak opozycję w polityce poskramiłi ówczesni „władcy” za pomocą ekspedycji karnych i „chłopców z Golezdzinowa”, podobnie z opozycją w literaturze walczył nieubiegany ołówek cenzorski. Dochodziło przecież do tego, że konfiskowano nawet Słowackiego („Króla Duchy”), co w jednej ze swych satyr wyszydził zgrabnie Lec.

Z tymi „względami niezależnymi” od autorów niełatwo było dawać sobie radę. Należało pisać stylem Ezopa, językiem aluzji, ogólników i niedomówień. Rzecz jasna, że przytykało się w ten sposób ostrze satyry, zatracano się niekiedy jej przejrzystość. Ale nie mogło być inaczej — i w nawiązywaniu odpowiednich kontaktów z czytelnikami trzeba było odwoływać się mierzając do ich inteligencji, do umiejętności czytania między wierszami i orientowania się wśród zawalonych półświadek.

Satyry Leca, zebrane w „Spacerze Cynika”, powstały w latach 1936—39, tj. w okresie postępującej faszyzacji kraju i coraz bezwzględniej stosowanego ter-

roru. W tej właśnie sytuacji tematów nie trzeba było szukać, cisnęły się same pod pióro satyryka. Uparta głupota i złowrogi tupet „sanacyjnych” dygnitarzy, smętne wyczyny rządowej prasy i radia, hipergorliwość cenzorów, obłuda i terror jako główne metody polityki „ozonowej” — oto tematy najczęściej ujmowane przez Leca dla przeróbki w tygły satyry. Rzeczywistość polską traktuje autor nie raz w perspektywie ogólniejszej, konfrontując sytuację kraju ze stanem rzeczy w Europie i w świecie, bo przecież te lata 1936—39 były okresem największych triumfów faszyzmu, a w dusznej i parnej atmosferze międzynarodowej czuło się nadciągającą burzę.

Tak pojęta satyra nie jest, oczywiście, tuzinkowym moralizatorstwem ani ośmieszaniem pospolitych przywar i słabości ludzkich, lecz ma charakter wyraźnie polityczny i cechy bojowe, co nadaje jej wartość dokumentu nie tylko literackiego. Rzecz godna uwagi, że spoza bojowego rynsztunku Leca-satyryka dość często przeziiera oblicze po prostu — poety: formy i środki poetyckiego wyrazu, kunsztowność techniki rymotwórczej, pozasatyryczne akcenty niewatpliwego liryzmu — to wszystko świadczy, że dobrze pomyślane i zreczenie napisane wiersze nie zawsze mają na celu jedynie — chłostę, szyderstwo, kpiny i zabawę. Ale ta, może nawet nieco mimowiedna postawa „spacerującego cynika” nie może zbyt dziwi-

u pisarza, który nie tylko juvenalowe bierze dla swej twórczości wzory, który przecież z sukcesem trąca również w inne struny poezji, jak dowodzi choćby wydany niedawno „Notatnik Polowy”.

Znaczną część omawianego tu zbioru tworzą „fraszki”, zwiczie dwu- lub czterowierszowe epigramaty, w których bodajże najlepiej ujawnia się talent satyryczny i ciągnący do wiersza Leca. I tu przeważają tematy aktualno-polityczne, obrobione w sposób zręczny i celny. Ot takie wzięmy przykłady:

„Na oświacie” (jędrzejowiczowską) pisał Lec w r. 1936:

„Lud szczęśliwy, lud wesoły,
Nikt mu już nie daje szkoły”.

A o „stopie życiowej” w Polsce, w roku 1938:

„Stopa życiowa się podniosła?
Więc ją podpatrzaj na wykresach.
To stopa? Płaska, brudna, bosal
To przecież pięta Achillesa”.

Przyjemnie i pożytecznie jest pospacerować sobie pod ręką z Lecem „cynikiem”, choćby po to tylko, by zasmakować stylu czasów, które, na szczęście, nigdy już nie wróca.

Dobrym uzupełnieniem tekstu są bardzo zabawne rysunki Henryka Tomaszewskiego.

B. D.

*) Stanisław Jerzy Lec. Spacer Cynika. Satyry. Wyd. „Czytelnik”, 1946. Str. 128.

Zacieśnienie jednolitego frontu leży w interesie robotników

„Jednolity front i jedność klasy robotniczej i obydwu jej partii w walce z niedobitkami reakcji i jej ideologią, w pracy nad odbudową Odrodzonej Ojczyzny wykrystalizuje jednolitą ideologię dla

całej klasy robotniczej, która zaprowadzi całą klasę robotniczą i obydwie nasze partie do organicznej jedności, do utworzenia jednej partii robotników w Polsce.

Z tych przyczyn jesteśmy gorącymi zwolennikami jednolitego frontu, zacieśnienia węzłów współpracy obu partii robotniczych, uważając, że leży to nie tylko w interesie tych partii i całej klasy robotniczej — lecz również w interesie całego bloku demokratycznego i w interesie całego narodu” (z przemówienia tow. Wiesława na I zjeździe Polskiej Partii Robotniczej).

Ta głęboka i słuszną myśl jest specjalnie ważna w obecnym okresie, w okresie realizacji trzyletniego planu gospodarczego w okresie zbliżającej się akcji wyborczej.

Pęd do jedności ucieleśnia się w różnych formach.

W tych dniach odbyło się otwarte zebranie fabrycznego koła PPR-u „Albert i Rousseau”, w którym uczestniczyło także kilkunastu członków PPS — oraz sporo bezpartyjnych robotników.

Referat o znaczeniu jednolitego frontu wygłosił tow. Wypych gorąco oklaskiwany przez wszystkich obecnych. Szeroka dyskusja, jaka rozwinęła się po referacie, świadczy o zainteresowaniu do takich zebrań ze strony nawet bezpartyjnych robotników.

Za przykładem koła PPR-u na pewno pójdą towarzysze z PPS-u. Nie jest istotnym kto jest inicjatorem zebrania. Bezpartyjni robotnicy o wiele chętniej przychodzą na jednolitofrontowe zebrania.

Jedna tylko uwaga: na tego rodzaju zebraniach jednolitofrontowych należy rozpatrywać i omawiać także aktualne sprawy fabryczne.

B. Beatus

ENERGIA ATOMOWA A ROZWOJ KULTURY

Pod powyższym tytułem wygłosi odczyt Dr. Antoni DMOCHOWSKI, prof. U. Ł. w piątek, dn. 18-go października o godz. 20-ej. Odczyt odbędzie się w sali Polskiej YMCA — ul. Mołnuszki 4a. Wstęp zł. 20.—

Dyl Sowizdrzał

opuszcza zamek królewski i rusza w świat szeroki

Nie lubił Dyl Sowizdrzał królewscy dworzanie, bo to język u niego był cięty jak brzytwa i każdemu łatkę potrafił przypiąć, każdemu tak powiedzieć prawdę w oczy, że się potem po całym Krakowie trzęsło.

Fewnego razu namówili kapryśnego króla, by zażądał od Sowizdrzala jakiejś nadzwyczajnej rozrywki. Jeżeli ma być błaznem królewskim, to niech bawi dwór i najjaśniejszego pa-

nia. Król zawezwał Sowizdrzala do siebie.

— Zrób mi rzecz jaką ciekawą, zebym się znów roześmiał, bo mi smutno straszliwie.

— Dobrze, najjaśniejszy panie — powiada Sowizdrzał. — Niech się całe miasto zbierze na rynku. Pokażę wszystkim jak się fruwa z Mariackiej wieży.

— Co? zdziwił się król. To niemożliwe.

— Możliwe, najjaśniejszy panie. Ja to zrobię. Ale wy, królu musicie przyrzec także, że spełnicie moją prośbę.

— Dobrze — zgodził się król rozweselony.

L. Wiszniewski

Drzewa

Za ołdienkiem
w ogródeczku
rośnie jarzębina;
wystroiliła
się w korale
jak młoda dziewczyna.

Nade drogą
rosną rzędem
wysmukłe topole.
Srebrne liście
wiatr im strąca,
i niesie na pole.

A przy moście
rosną wierzyby,
wierzyby rosochate.
Smutne zimą
i jesienią —
wesołutkie latem.

Nieco dalej,
na uboczu,
dzika grusza stoi.
Stoi w polu
samolotka —
nocni się nie boi.

— Jakoż ogłoszono po całym Krakowie, że Sowizdrzał będzie fruwał w powietrzu. Tłumy przyszły jak na odpust. Król zasiadł na tronie, pod baldachimem, a Dyl Sowizdrzał wszedł na wieżycę i tak prawi.

— Powiadacie na mnie: głupi! A kto z nas głupszy, ja czy wy, to się zaraz okaże. Uwierzyliście, że będę fruwał jak ptak. A czy mam skrzydła? Więc jakże fruwać potrafię? O ludzie naiwni. Tylko ptacy fruwać mogą!

Musimy pamiętać, że wtedy jeszcze nie było samolotów. wiec Dyl fruwać nie mógł.

Ludzie zaczęli się śmiać. Zakpił sobie z nas błazen królewski i bardzo dobrze, bo zanadto dajemy ucha wszelkim plotkom i pogłoskom. Ot, ukarał nas jak należy!

Ale król rozgniewał się nie na żarty. — Zakpił łotrzyk z naszego królewskiego majestatu — powiedział do senatorów. — Należy go za to powiesić!

Sprowadzono Dyla z wieży. Stał przed królem i tak prawi.

— Chciałem ukarać wszystkich lud krakowski i cały dwór królewski i ciebie królu najjaśniejszy za to, że

wszyscy tylko ucha potrafią nadstawiać, tylko posłuch a wiarę dawasz plotkom i gadkom rozmaitym, a byle kto ich za nos wodzić może. Ja błazen — powiedziałem głupstwo i wszyscy uwierzyli. Więc powieście mnie za to według królewskiego rozkazu. Ale jako skazańcowi, należy mi się spełnienie ostatniej woli, i ty, królu, musisz to moje życzenie wypełnić!

— Jakie życzenie? — pyta monarcha.

— Jak tu już będę wisiał, to ty królu przyjdiesz co dzień, przez cały tydzień i pocałujesz mnie za każdym razem w piętę.

Król zerwał się z tronu.

— To niemożliwe!

— A wasze słowo królewskie?

Król zagryzł wargi, myślał dłuższą chwilę i wreszcie powiedział:

— Niebezpieczny to ptaszek, co nas wszystkich rozumu chce uczyć. Nie będzie wisiał, bo jego ostatniej woli wypełnić nie mogę. Ale niech mi się nie pokazuje na oczy. Niech ucieka z kraju!

Dyl Sowizdrzał poklonił się pięknie i ruszył w świat szeroki.

— Niewdzięcznością mnie tu nakarmiono — powiedział, na próżno szukając w mieszkaniu groszaków.

L. Wiszniewski

Stary Cygan

Siedzi Cygan
między swymi.
Pali fajkę,
fajka dymi.
Dym błękitny
w górę płynie —
siedzi Cygan
przy kominiel.

W szczerym polu
zawierucha,
Stary Cygan
wichru słucha.
Pali fajkę,
fajka zgasła —
Cygan powstał
i zakasłał.

Długi wieczór —
twarda ława...
Gotuje się
w garnku strawa.
Ława twarda
jak ze stali —
trzeba fajkę
znów zapalić.

Siedzi Cygan
między swymi.
Pali fajkę,
fajka dymi.
Długi wieczór,
dymek płynie —
dobrze siedzieć
przy kominiel

J. Wazłowa

Jez i slimak

Raz ślimaczek-nieboraczek
szedł się przespać pod swój krzaczek.
Wiem na drodze spotkał jeża —
bliskiego sąsiada,
który także w krzaki zmierzał.

Ślimak doń powiada:
„Słyszałem na łące
wróble ćwierkające
o tym, że wygrzebieś
wyścigi z zającem...
Może, po zwycięstwie takim —
spróbujesz się gonić ze mną,
mizernym ślimakiem?”

Na to jeź odpowie:
„Czyś się zastanowił,
biedny nieboraku?!
Szkoda nawet twej fatygi,
jak nic — przegrasz te wyścigi!
Ale jeśli chcesz koniecznie,
dobrze, ja się godzę...
Kto w swym domu będzie pierwszy,

ten weźmie nagrodę!

Ty i ja mieszkamy przecież
zaraz obok siebie,
a więc jedna droga wiedzie
do mnie i do ciebie...
Zaczynamy: raz, dwa, trzy!

Kto wygrany? ja, czy ty!”

Lecz... zanim jeź kroczył z miejsca,
nim naprzód pogonił,
już ślimaczek-nieboraczek
w swym domku się schronił!
W domku, który jak to wiecie
nosi zawsze na swym grzbiecie...
Wtedy jeź, dziwny zwierz —
strasznie się rajeżył!
Ślimakowi dał się zwiesić,
któżby w to uwierzył?!
Więc się zarumienił
aż po same uszy,
ze wstyd się zmienił
w kolczasiy kłębuszek...

Wśród starodawnych słowian

Wtedy Janek wychylił głowę... kiedy czciciele Trzygłowa podnieśli twarze stwierdzili ze zdziwieniem, że ich potężnemu bogowi wyrosła raptem czwarta mała główka... — Cuda... oj, cuda... — nawet kapłani, ostupieli ze zdziwienia, nie mogli zrozumieć niezwykłego zjawiska.

— Niewolnika mnie tu zostawcie — zagrzmiął grubym głosem Janek.

Kapłani trochę źle zrozumieli intencje bożka, bo chciał wyciągać nóg ofiarny z zanadru... Janek, zaniepokojony o los przyjaciela, poruszył się niezrecznie, zaszona spadła mu z twarzy i oczom przerażonych widzów ukazała się wykrzywiona z powodu niewygodnej pozycji twarz Janka... a przede wszystkim świeca się w blasku pochodni... wielkie rogowy okulary...

— Wilkołak... Wilkołak!... — rzucili się do panicznej ucieczki. Na miejscu ofiarnym pozostała tylko sama ofiara — Bogus, który natychmiast zaczął wyjadać smakołyki z miseczek obiatowych. Janek zeskoczył z cokoła:

— Przestań się obżerać... musimy wiać i to przedko...

— E... nastraszyłeś ich tak, że już nie przedko przyjdą...

— Proście ludzie — tak, ale nie kapłani... Ci dobrze się znają na swoich bogach; jak przeminie strach, domyślą się, że to jest jakaś sztuczka... Patrz, już się naradzają na placu... O, licho, przez drzwi nie wyjdziemy...

Szukali gorączkowo innego wyjścia. W pewnym miejscu natrafili na ruchomy kamień. Odsunęli go... wejście do lochu... Wzięli parę pochodni, zasunęli kamień z powrotem i zaczęli się spuszczać po schodkach wykutych w kamiennym ścianie lochu.

Trafili na korytarz podziemny i szli nim długo, mijali wielkie komory zasypane bursztynem, drogocennymi futerkami, kruszcem i bronią. Nie zatrzymywali się nigdzie bojąc się pościgu. Wreszcie ujrzeli ciemny komin wiodący do góry, usłyszeli jakiś płacz i narzekania spoza wielkiej płyty kamiennej. Odchyliłi tę płytę i spuścili się do małego loszku. Na ziemi siedział wynędzniały człowiek, skuty w dyby. Były to deski z otworami, w których tkwiły ręce i nogi skazańca.

— Ktoś ty? Za co tu siedzisz? Wojewoda Radogost jestem... Zły kneź Lizum, z Niemką Krymhildą żoną, uknuł z Niemcami... chce gród nasz ukochany im oddać. Zaraz po święcie Kupaty siła ich wielka do grodu ma przyjść... Ja, zem tajemnicę tę wykrył i kneziowi się przeciwstawił, do tego lochu na wieczną zgubę zostałem wtrącony... A tam może już Niemcy panują... lud bezbronny mordują... dobrych Słowian w niewolę turecką sprzedają... biada... biada... — zaczął poczciny wódz.

— Nie ma jeszcze Niemców... dziś właśnie Kupaty... Uwolnimy cie... Lizuma wypędzisz i nasz Szczecin obronisz...

— Toście swoi... nie obey...

— Swoi... swoi... Polacy... Słowianie...

Wnet rozbili dyby kamieniem i scyzorykiem i już we trzech zaczęli pięć się po stopniach. Dotarli do wielkiej niszy kamienniej i zatrzymali się tam na krótki odpoczynek. Na ścianach tej niszy wykute były znaki... swastyki!

— A coż to takiego? Skąd tutaj te okropności, co Niemcy na rekawach nosili?

— To prastary pogański znak ognia... — odrzekł Radogost.

— Patrzcie tylko... — dziwili się chłopcy — oto skąd ten znak Hitler wydrapał...

Nareszcie dotarli do ostatniej płyty zastaniającej przejście. Odrzucili ją i znaleźli się w gaju dębowym w pobliżu źródła.

— To święty gaj i źródło święte... tu lud narady odbywa... — rzekł Radogost.

Obmył ręce i twarz u źródła i poprowadził chłopców. Skradając się, wydostali się z gaju, przeszli przez most, gdzie spała pijana już warta i dotarli do miejsca igrzysk kupałnych.

Kiedy lud zgromadzony poznał swego ukochanego wodza i kiedy Radogost opowiedział co uczynił z nim kneź i jak zamierzał gród Niemcom poddać, uderzyli w lament niewiasty, a mężczyźni potrzaskali groźnie pięściami.

Rozesłano wici zwołujące kmieci na obronę miasta. Na każdym pagórku zapalono ognisko. Radogost godnie przebrany z łachmanów, szedł z naszymi chłopcami i starszyzną na zamek. Za nimi cisnęła się ciżba ludu zbrojnego.

Służba knezia zastąpiła im drogę; obezwładniono ją szybko. Weszli do bogatej komnaty, gdzie uctowali ży kneź Lizum z żoną Niemką Krymhildą i zaprzęgnię sobie swiatła. Wielkie było ich przerażenie kiedy ujrzeli, niby z grobu wyrwanego Radogosta, kmieci zbrojnych tak wiele i... okulary Janka.

— Kneziu zdradziecki — przemówił Radogost — trzeba ci oczy wyćpić i do lochu na pohybel wieczny wrzucić, ale że święto dziś boga światła Kupaty, Łady i boginki miłości, idź precz ze swymi druhny... Idź na służbę do Niemców, którym się sam zaprzędałeś... Precz!...

Wyszedł zdradca Lizum ze swą żoną Niemką i drużyną, sprzedając... Opuścił zamek i miasto i poszedł obrzucony przekleństwem narodu na spotkanie Germanów.

Jasne błaski poranka oświetlały lud zbrojny ciągnący ze wszech stron do Szczecina. Dzielny wojewoda Radogost stał na krużganku z Jankiem i Bogusiem i wydawał rozkazy. Na podwórku zamkowym odbywała się wróżba.

Osiem wóźni ułożono rzędem na

ziemi Kapłani przeprowadzili przez niego slicznego karego konia — naturalnie świętego...

— Jeśli koń nie potraci żadnej wóźni kopytem — nasza wygrana — objaśnił Radogost.

— O, śmiał się Janek — szkoda, że Hitler nie miał takiego konia, jakby mu wszystkie wóźnie pozrucił, nie byłby wojny zaczynał...

— Koń nie potracił żadnej wóźni... Hej, niech żywie Radogost!... wołano radośnie.

— No, widzimy, że dacie sobie świetnie radę, kochany Radogost, a my do domu musimy...

— Ależ zostańcie, zostańcie z nami, zaeni młodzianie!... — zawołał Radogost i wszyscy dokoła, — czyż nie chcecie zobaczyć jak będziemy wojować!...

— Oj, dosyć myśmy się już wojny papatrzyli, mili bracia... sześć lat wojowaliśmy całych...

— Z kim?

— A z Niemcami...

— Nie zdzierzaliście chyba... tyle

lat... tyle lat... — kiwali smutno głowami...

— A właśnie żeśmy zdzierzali. Niemców wypędziliśmy i wam tego życzymy... Zegnajcie, bracia mili...

Odprowadzono ich do mostu, dalej nie pozwolili sobie towarzyszyć. Pobiegli do puszczy. Z daleka usłyszeli tętnotę koni i zobaczyli chmury kurzawy... to zbliżały się wojska niemieckie. Lecz bramy Szczecina były już mocno zamknięte, most podpalony, a na wałach miasta mrowie obrońców czekało na wroga z kotkami gorącej smoły i obrzucenymi kamieniami.

— Nabija sobie guza na ten raz Niemiaszki pod tymi wałami... ale śpieszmy się, bo jakbyśmy mieli tu znów trafić pod okupację... — to dziękuję!...

Dotarli wreszcie do miejsca, gdzie się obudzili. Janek znalazł po drodze swoją marynarkę i buty. Włożył je przedko na siebie, wyobrażając sobie co by mu powiedziała mama, gdyby zapomniał te kosztowne części garderoby w puszczy dziesiątego wieku. Ale gdzie kula? Szukali ją wystraszeni nie na żarty... Jest... po prostu wypadła z kieszeni... Wpatrują się w nią... szum... blask... i oto leżą, na podwórku wśród ruin zamku... Słońce dawno już zaszło...

— Co to było? Czy spaliśmy? — wykrzyknął Janek.

— Wszystko jedno, chodźmy prędzej do domu... już tak późno...

Przebiegli przez zburzoną dzielnicę... Tu już zaczynają się piękne murowane domy, światło elektryczne, kolorowe reklamy... kina... O, tam mknie samochód...

— Jakże wszystko jest inne... jak dobrze tu u nas... — mówił Janek. — Ale gdzie kula? O, Boże, zapomnieliśmy ją wśród ruin... —

— Jutro poszukamy...

— Ale czy na prawdę byliśmy w starodawnym Szczecinie? Czy to sen tylko?

— Jutro zastanowimy się nad tym. a teraz — jeść i spać, dobranoc! — i Bogus znika w bramie swego domu.

— Ach, ten Bogus... to leń... leni się nawet zastanowić nad tym, że był przed chwilą wśród założycieli i obrońców Szczecina i że jest ich pra... pra... pra... i jeszcze wiele, wiele razy pra... wnukiem!...

Zagadki

Co za dziwny gamek?
Jedzenie w nim czarne.
Człek go nie je,
zwierz go nie je,
a coś je i zielenieje.

Długi luk,
na sto włók,
a ciężki nie ma.
Nad tym lukiem
chmury z lukiem,
pod tym lukiem ziemia.

gorliwy czytelnik „Promyka” Staś Rajski z Łodzi, który ofiarował redakcji „Promyka” najpiękniejszy ze znalezionych grzybów.

H. R.

L. Krzemieniecka

Uż jest szaro, buro,
uż słońce za chmurą
się skrywa.

Brzozy błyszczą jak złoto,
wiemy już dobrze, co to:
jesień przybywa.

Idzie z wiatrem pod rękę,
pąsową swą sukienką
po sadzie powłóczy.

A w szkole w wesołym gronie,
już się tam działwa o niej
wierszyczka uczy.

ZÓRAWIE

Cichy smutek nad polami się przedzie,
Niebo zorzą na zachodzie się krawi.
Na tę zorzę, na te nieba krawędzie
Lecą klucze grające zórawi!

Odlatują już jaskółki, bociany,
Srogich wozów przeczuwając czas bliski,
Na te pola, na te bory i lany
Słońce rzuca ostatnie błyski.

Sine mgły się ponad miastem roją,
Deszcz za oknem nuć psalmy żałośnie.
Nalepiamy sobie ptaszeków z bibuły,
Zaspiewamy piosenkę o wiośnie.

KINA

- „POLONIA” (Piotrkowska Nr 87)
- „KROLEWNA SNIEŻKA”
- „IŁEZA” (Piotrkowska 108)
- „DZIEŃ WIELKIEJ PRZYGDY”
- „WISLA (Przejazd 1)
- „DALEKA DROGA”
- „BALIVK” (Narutowicza 20)
- „SKARB RODZINY GOUPI”
- „GDYNIA” (ul. Przejazd 2)
- „ZWARIOWANE LOTNISKO”
- „STYLOWY” (Kilińskiego 123)
- „BATALION NIEUSTRASZONYCH”
- „WŁOKNIARZ” (Zawadzka 16)
- „GDY MADELON”
- „HEL” (ul. Legionów 2-4)
- „ZWARIOWANE LOTNISKO”
- „ROBOINIK” (Kilińskiego 178)
- „DOROZKARZ Nr. 13”
- „PRZEDWIOSNIE” (ul. Żeromskiego 74-76)
- „U KRESU DROGI”
- „WOLNOSC” (Napierkowskiego 16)
- „SZARY LORD”
- „ROMA” (Rzgowska 84)
- „ZYGMUNT KŁOSOWSKI”
- „REKORD” (ul. Rzgowska 2)
- „CO MOJ MAZ ROBI W NOCY”
- „BAJKA” (ul. Franciszkańska 31)
- „WIEZIEN 4328”
- „TATRY” (ul. Stenklewicza 40)
- „BRUTAL”
- „ZACHĘTA” (ul. Zgierska 26)
- „SZYRMET CHAN”
- „MUZA” (Ruda Pablanicka)
- „JEZEBEL”
- „ADRIA” (ul. Marsz. Stalina 1 (Główna))
- „DALEKA DROGA”
- „SWI” (Balucki Rynek 5)
- „PAPA SIĘ ZENI”
- „OSWIATOWE” (Rzgowska 94)
- „PRAWO WIELKIEJ MIŁOŚCI”
dodatek dla dzieci: „Wilki siedem Kozłat”
i „Sen Nocy Wigilijnej”
- „OSWIATOWE” (Kopernika 8).
Nieczynne z powodu remontu.

Co usłyszymy przez radio

Program na poniedziałek 14 października 1946 r.
 W-wa: 6.00 Pieśń „Kiedy ranne...”, 6.05 dziennik, Łódź: 6.20 Progr. na dziś, Poznań: 6.25 gimnastyka, 6.35 muzyka, Kraków: 6.57 sygn. czasu, 7.00 aud. poranna. W-wa: 7.30 Powt. najważn. wiad. dziennika, 7.35 muzyka, Łódź: 8.10 Rozmaitości, W-wa: Inform. ogólnopols. 8.30 Przerwa. Łódź: 11.15 Muzyka z płyt, 11.20 Wiad. z miasta i prow. 11.25 Pog. K. Wyrzykowskiej p.t. „Rola kobiety na ziemiach odzyskanych”, 11.35 Muzyka z płyt. Kraków: 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, W-wa: 12.05 dziennik, 12.35 koncert, 12.55 „5 minut poezji”, 13.00 „Na ziemiach odzyskanych”, 13.15 Z życia narodów słowiańskich, Bydgoszcz: 13.25 Koncert rozrywkowy, W-wa: 14.00 aud. sł.-muzyczna dla dzieci, 14.30 aud. dla młodzieży, Łódź: 14.50 Muzyka z płyt. 15.05 Skrzynka radiotechniczna w opr. inż. B. Klimaszewskiego, 15.10 Przgl. filmowy w opr. Andrzeja Zaleskiego, 15.20 Pieśni polskie w wyk. H. Bacewicz — śpiew, prof. K. Bacewicz akomp. 15.40 „Radio w służbie społeczeństwa” — Biuletyn akcji radiofonizowania szkół w opr. J. Górskiego, 15.45 Koncert reklamowy, W-wa: 16.00 dziennik, 16.30 Kwartet D-dur — Tomasz Kleszewetera, Poznań: 16.55 Kwadrans poetycki K. Herberta, W-wa: 17.10 Koncert, 17.50 „Odbudowujemy W-wę”, 17.55 Aud. dla świetlic robotniczych: 1. Pog. red. K. Turkiewicza p.t: „O trzyletnim planie gospodarczym”, 2. Płyty. W-wa: 18.10 Recital zewaczy W. Gregy, 19.00 „Nauka przy głośniku”, Kraków: 19.30 „Dawna muzyka polska”, W-wa: 20.00 dziennik, 20.30 Koncert solistów, 21.00 Ciekawostki literackie, 21.10 Mu-

zyka, 21.45 Kwadrans prozy, Katowice: 22.00 koncert rozrywkowy, Łódź: 22.30 Koncert życzeń (część I-sza). W-wa: 23.00 Ostat. wiad. dziennika, 23.20 Progr. na jutro. Łódź: 23.30 Progr. na jutro, 23.35 Koncert życzeń (część II-ga). Zakoczenie aud. i hymn do 24.00.

OGŁOSZENIE

Zakład Oczyszczania Miasta ogłasza przetarg nieograniczony na dostarczenie.
 1) 14 gaśnic prozkowych z ładunkiem
 33 „ pianowych
 4 „ plynowych
 6 „ śniegowych
 2 hydronetek
 2) na kontrolowanie i konserwację gaśnic.
 Blizszych szczególow z opisem dostarczenia środków przeciwpożarowych udzieli Zakład Oczyszczania Miasta, ul. Lagiewnicka 63, pokój Nr. 10 w godzinach urzędowania.
 Oferty należy składać w zalakowanych kopertach w Zakładzie Oczyszczania Miasta przy ul. Lagiewnickiej 63 do dnia 15 października 1946 r. do godz. 10-ej. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 10.30 w biurze Zakładu Oczyszczania Miasta.
 Zakład Oczyszczania Miasta służy prawo wyboru dostawcy, częściowej dostawy jak również prawo uznania, że przetarg nie dal wyniku.
 Łódź, dnia 11 października 1946 roku.
 Zakład Oczyszczania Miasta

CUDOWNA „MAGDZIA” W ZOO

Łódzki ogród zoologiczny posiada samicę — „Magdzję”, która jest prawdziwą atrakcją dla zwiedzających.

SPROSOWANIE

W artykule pt. „Faworycy „Gazety Ludowej”, zamieszczonym w Nr. 281 „Głosu Robotniczego” zniekształcone wskutek błędów drukarskich zakończenie powinno mieć brzmienie następujące:
 „...Zarówno dobór faworytów PSL-u jak i jego poglądy na przeszłość i teraźniejszość należało by określić słowem: prowokacja”.

WYSTAWA URZĄDZEN SZPITALNYCH

W ciągu najbliższych tygodni będzie otwarta w Warszawie przy ul. Chocimskiej 5 wystawa edynburskiego szpitala im. Ignacego Paderewskiego. Wystawę urządza Rada Polonii Amerykańskiej.
 Będziemy tam mogli obejrzyć interesujące eksponaty z zakresu chirurgii, cały szereg nowoczesnych aparatów rentgenowskich i urządzeń gospodarczych. Prócz tego będą pokazane samochody ambulansowe, mieszczące połowę sale operacyjną i laboratorium lekarskie. Na dziedzińcu wystawowym zobaczymy wielki namiot sanitarny, umożliwiający zapoznanie się z pracą szpitala w warunkach polowych.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Komenda Straży Pożarnej m. Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę:
 1) 10 sztuk drabin przystawnych ciężkich o długości 6 mtr.
 2) 10 sztuk drabin przystawnych lekkich o długości 4 mtr.
 3) dostarczenie 500 kg. „Tutogenu” (ekstrakt pianotwórczy)
 4) uszyte 50 sztuk pasów bojowych z materiału powierzonego, z dodaniem przez firmę własnej podszewki brezentowej, nici, nitów, podkladek niklowanych, 30 sztuk sprzączek.
 Dostarczony sprzęt pożarniczy musi odpowiadać polskim normom pożarniczym.
 Oferty w kopertach bezfirmowych, zalakowanych z napisem „Oferty na dostawę sprzętu pożarniczego” składać należy pod adresem Komendy Straży Pożarnej m. Łodzi, ulica Śienkiewicza Nr. 54 do dnia 16 października 1946 roku, godziny 12-ej.
 Oferty otwarte będą w dniu 17 października 1946 roku o godzinie 9 rano.
 Komenda Straży Pożarnej m. Łodzi zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu, bez ujawnienia powodów, jak również dowolny wybór oferenta bez uwzględnienia wysokości sumy ofertowej.
 Łódź, dnia 12 października 1946 r.
 Zarząd Miejski w Łodzi

PRZETARG

Wojewódzki Komitet Żydowski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na wykonanie instalacji centralnego ogrzewania nisko-prężnego w budynku bursy w Łodzi, przy ul. Franciszkańskiej 15.

Oferty pisemne, odpowiadające treści kosztorysu słupego należy złożyć w W.K.Z.—Śródmiejska 32, II-e piętro, w pokoju Nr. 11 do dnia 16 października r.b. do godz. 12-ej przed południem w kopercie należycie zamkniętej z napisem: „Oferta na wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w budynku bursy przy ul. Franciszkańskiej Nr. 15 w Łodzi”.

Szczegółowe informacje oraz słupe kosztorys otrzymać można w W.K.Z., ul. Śródmiejska 32, II-gie piętro, pokój Nr. 11; otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12-ej.

Wadium przetargowe w wysokości 10.000 zł. należy złożyć do Kasy W.K.Z. ul. Śródmiejska 32, a kwit dołączyć do oferty.

W.K.Z. zastrzega sobie prawo wyboru ofert lub unieważnienie przetargu bez podania powodu.

Łódź, dn. 8 października 1946 r.
 Wojewódzki Komitet Żydowski w Łodzi

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski w Łodzi — Zarząd Nieruchomości poszukuje wykwalifikowanych inżynierów i techników budowlanych i instalacyjnych, oraz wykwalifikowane siły biurowe na stanowiska kierownicze

Oferty wraz z życiorysami składać należy w Biurze Dyrekcji, Piotrkowska 100, pokój Nr 1

Narutowicza 20 — BAŁTYK — Narutowicza 20
 DZIŚ PREMIERA!

„Skarb rodziny Goupi”

Najnowszy film produkcji francuskiej
 W rolach głównych:
 Fernand Ledoux
 Georges Rollin
 Blanche Brunoy
 Narutowicza 20 — BAŁTYK — Narutowicza 20

Ogłoszenie przetargowe

Państwowa Centrala Handlowa Oddział Wojewódzki w Łodzi ul. Narutowicza 45 ogłasza przetarg nieograniczony na przeprowadzenie robót remontowych dwupiętrowego budynku w m. Radomsku przy ul. Reymonta 43. Wadium wysokości 10.000 zł. (dziesięć tysięcy złotych) należy wpłacić do kasy Państwowej Centrali Handlowej w Łodzi przy ul. Kilińskiego Nr. 88.
 Oferty w zalakowanych kopertach z napisem: „Przetarg na roboty remontowe w m. Radomsku” z dołączeniem kwitu o wpłaceniu

wadium należy składać w Sekretariacie Państwowej Centrali Handlowej, Łódź, ul. Narutowicza 45 do dnia 19 października 1946 r. do godz. 12-ej, gdzie również można otrzymać słupe kosztorys.
 Otwarcie ofert nastąpi dnia 19 października 1946 r. o godz. 12-tej.
 Państwowa Centrala Handlowa zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, podział robót między kilku oferentów oraz unieważnienie przetargu bez podania przyczyny.

OGŁOSZENIA DROBNE

Lekarze

Dr. ZOFIA KONIECZKA, lekarz szpitala Kochanówka, Spec. chorób nerwowych przyjmuje 4—6, Piotrkowska 16.

Dr. Tadeusz CHĘCINSKI asystent szpitala skórno-wenerycznego Marii Magdaleny, przyjmuje 4—6 z wyjątkiem sobót. Piotrkowska 157, tel. 203-11.

Dr. JERZY KOWALCZYK choroby skórne i weneryczne, Żeromskiego 41, godz. 3—7-ej.

Dr. med. KUDREWICZ ZYGMUNT, specjalista chorób wenerycznych i skórnych. Piotrkowska Nr. 106 — Przyjmuje od 8—11 i od 4—7.

Dr. med. ZAURMAN specjalista chorób skórnych i wenerycznych przyjmuje 8 — 10 i 5 — 7, Nawrot 8.

Kupno i sprzedaż

FRYZJERSKIE artykuły poleca f-ma Banasiak i Gajewicz, Łódź, Daszyńskiego 36, tel. 105-62, duży wybór, niskie ceny.

ZEGARKI—Bizuteria, kupno—sprzedaż. B. Kowalski, Łódź, Piotrkowska 3.

SPRZEDAŻ i kupno różnych pasów, oraz obić gremplarskich. Łódź, Narutowicza 34.

KUPIE pięć aparatów telefonicznych z tarczą, Kilińskiego 148 sklep galanterijny od 15 do 18-ej.

Różne

PRACOWNIA futer M. Sabat, dawniej Lwów obecnie Łódź, Piotrkowska 92/67, tel. 216-54.

FOTOKOPIST, Przejazd 15, kopiuje wszelkie dokumenty, świadectwa szkolne, plany, rysunki, skale do radia itp. Kupię każdą ilość papieru fotokopijnego.

Zaofiarowanie pracy
 AGENCI do sprzedaży artykułów masowych potrzebni. Zgłoszenia 9—11 Svelta, Łódź, Piłsudskiego 31.

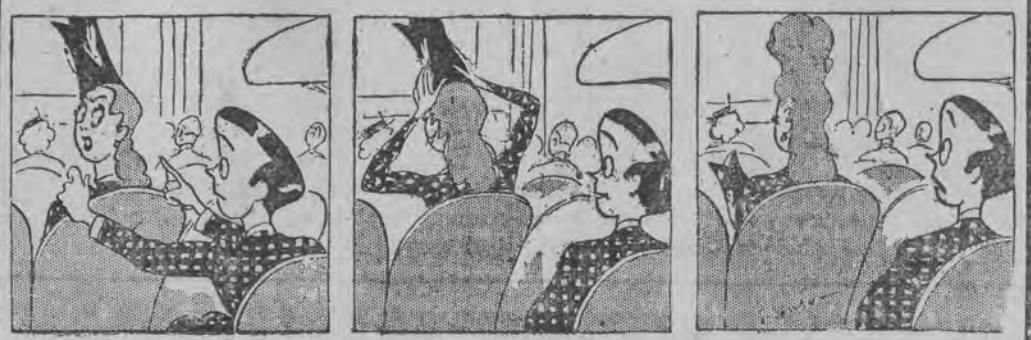
POSZUKUJE się technika—farbiarza z praktyką zawodową w przemyśle włókiennym. Zgłoszenia osobiste do Dyrekcji Przemysłu Włókiennego, Wydział Personalny Al. Kościuszki 3, III p.

Zagubione dokumenty
 SKRADZIONO portfel zawierający następujące dokumenty: kennkartę, zaświadczenie pracy f-my Wifuma na nazwisko Stelczelski Jan, zam. w Łodzi, ul. Armii Czerwonej 14.

ZGUBIONO legity tramwajową m-ce parzyste, Lizak Weroniki, Wrześnińska 33 m. 2.

ZGUBIONO legity tramwajową za m-ce parzyste na nazwisko Gołek Mieczysław, Wiśniowa 17.

Uśmiechnij się!

PRZETARG

Państwowe Zakłady Przemysłu Bawełnianego Nr. 1 w Łodzi (dawniej Scheibler i Grohman) ul. Targowa 65, ogłaszają publiczny przetarg na wykonanie:

- a) Rozdzielnia dla prądnic trójfazowej o mocy 525 kVA 3150 Volt
- a) Rozdzielnia dla prądnic trójfazowej o mocy 300 kVA 3150 Volt wraz z pulpitem do sterowania i aparatami mierniczymi
- c) 2 wzbudnic o napięciu 125 Volt, 120 amp. 3000 obr./min.

Informacje szczegółowych udzieli Dyrekcja Ruchu, Łódź, ul. Targowa 65.

Ze sportu

Pierwsze punkty w mistrzostwie zdobył ŁKS zwyciężając Wartę 4:3

Wczoraj ŁKS zdobył pierwsze punkty w odbywających się rozgrywkach finałowych piłkarskich mistrzostw Polski. Warta poznańska wyjechała z Łodzi pokonana 4:3. Gdyby ktoś zadał nam pytanie, czy wynik ten jest słuszny, byłibyśmy w kłopotcie. Warta jako drużyna była raczej lepsza. Posiadała przede wszystkim pewien system gry, czego, niestety, nie można powiedzieć o gospodarzach. Technicznie goście też byli bardziej zaawansowani.

Jeżeli chodzi o wczorajszy mecz, to

Z życia partii

KOMUNIKAT

W poniedziałek 14 b.m. o godz. 17-ej odbędzie się ogólne zebranie członków i sympatyków dzielnicy Lewej Śródmiejskiej w lokalu własnym przy ul. Południowej 11. Referat na temat: „Trzy typy demokracji” wygłosi tow. Granas.

Komitet Dzielnicowy prosi o liczne przybycia.

* * *

Dzielnica Górna PPR zawiadamia towarzyzy należących do Koła Prelegentów, że w poniedziałek t.j. dn. 14. 10. o godz. 17-ej odbędzie się zebranie Koła Prelegentów w lokalu własnym.

KRONIKA ŁODZKA

OTWARCIE WYSTAWY

W Łodzi, Piotrkowska 102 — zostanie otwarta we wtorek 15 bm. o godz. 12-ej Wystawa Grafiki artystycznej St. Łuckiewicza, L. Tyrowicza oraz karykatur i szkiców J. Zaruby. Będą to wystawy zbiorowe, przy czym wystawa zbiega się z dwudziestolecie jego pracy artystycznej.

Na otwarciu wystawy będzie obecny przedstawiciel Zarządu Miejskiego wiceprezydent miasta tow. Ajnenkiel.

ZEBRANIE PRACOWNIKÓW BIUROWYCH POWSZECHNEJ SPÓŁDZIELNI SPÓŻYWCÓW

W dniu 15 października b.r. o godz. 18 przy ul. Zachodniej 43, Wydział Społeczno-Wychowawczy PSS, organizuje zebranie pracowników biurowych Powszechnej Spółdzielni Spółzyców. Na zebraniu omawiane będą sprawy ideologiczne, organizacyjne i zawodowe.

Z OKAZJI IMIENIN

Edwarda Modrzejewskiego zamiast kwiatów składają zł. 620.— (sześćset dwadzieścia złotych) na sieroty po poległych członkach O.R.M.O. koleżanki i koledzy Wydziału Obrachunkowego Gazowni Miejskiej.

Z okazji imienin Edwarda Drożdżewskiego dyrektora f.m-y Pattberg i Triebe zamiast kwiatów sumę zł. 2.430.— składają na sieroty i wdowy po uczestnikach Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację. Dyrekcja, Urzędnicy i Majstrowie.

SPRZEDAŻ KARTOFLI W „SPOLEM”, PCH, I PSS

Wydział Aprowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi podaje do wiadomości, że „Spolem”, Państwowa Centrala Handlowa i Powszechna Spółdzielnia Spółzyców w Łodzi sprzedają do dn. 20.10.br. w dowolnych wagonowych ilościach ziemniaki wolnozrnykowe po cenie 320.— zł. W hurcie i w detalu, w sklepach Powszechnej Spółdzielni Spółzyców po 380 zł. za 100 kg.

Wg. informacji przedstawicieli instytucji handlowych na terenie Województwa Łódzkiego i sąsiednich znajduje się nadmiar ziemniaków, których cena nie przekracza 220 zł. za 100 kg.

Zwraca się uwagę by stołówki zakładów pracy zakupywały kartofle w PCH, „Spolem”, lub PSS, zaś rachunki wystawione przez przygodnych handlarzy w cenie wyższej nie były honorowane przez kierownictwa zakładów pracy i instytucji.

Dyżury aptek

Danielecki — Piotrkowska 127
Zajączkiewicz — Zielony Rynek 37
Gorczycki — Przejazd 59
Karlin — Miłsuckiego 54
Antoniewicz — Szosa Pabianicka 56
Steckel — Limanowskiego 37

gra była mniej więcej wyrównana i zwycięstwo wahało się z jednej strony na drugą do ostatniej prawie minuty.

Gospodarze mieli dobry start. Przez pierwsze dziesięć minut co chwilę zagrali bramce zielonych. Pomimo nieobecności Barana, atak czerwonych pracował sprawnie i napawał otuchą nawet największych pesymistów.

Względnie do tej pory cisze na widowni przerwał wrzask entuzjazmu i odzian po raz pierwszy w 15 minucie gry. Pietrzaka strzał do bramki Warty poprawił Łęcz i zdobył dla ŁKS-u prowadzenie 1:0. W 24 minucie jesteśmy znów świadkami rozpaczliwej obrony Warcjarzy przed atakiem gospodarzy. W 30 minucie ŁKS miał możliwość podniesienia wyniku, jednak piłka nieumiejętnie gwizkowana przechodzi wysoko ponad poprzeczką bramki. Łodzianie rewansują się jednak w minucie później. Kopera strzela dla ŁKS-u dru-

gą bramkę, nie mniej wypracowaną od pierwszej. Styczyński jest jednak też od czasu do czasu zmuszony do interwencji. W 35 min. broni przytomnie prawego rogu swej świątyni przed niebezpiecznym płaskim strzałem, w minutę jednak później (36 minuta) musi kapitulować przed strzałem Czapezyka. W 38 minucie piękny strzał Kazimierczaka (Warta) znów znajduje drogę do bramki ŁKS-u i wynik 2:2 utrzymuje się już do przerwy.

Po przerwie pierwsze minuty należą już do Warty. Zaraz po gwizdku sędziego Warta podwyższa wynik na 3:2 ze strzału Czapezyka. Przeważa teraz wyraźnie w polu. Chaotyczne przeboje ŁKS-u koczują się w 15 minucie wyrównaniem 3:3. Bramkę strzelił Gwoździński z podania Sidora, bodaj najlepszego wczoraj napastnika. W 23 minucie grę przerywa incydent z sędzią, który niezdecydowanymi swymi rozstrzygnięciami spowodował kłótnie z graczami. Po kilku minutach zostają jednak targi zakończona, Łęcz (ŁKS) usunięty z boiska i gra toczy się dalej. Mecz jednak, niestety, jest już zepsuty. Każde teraz orzeczenie sędziego publiczność przyjmuje gwizdem, bez względu na to, czy jest ono słuszne czy niesłuszne.

Wynik meczu ustalili w 28 minucie Gwoździński (ŁKS), zdobywając z przeboju czwartą i ostatnią bramkę dla gospodarzy. Od tej pory ŁKS gra wyraźnie na czas. Warta natomiast czyni wszystkie wysiłki, aby wynik wyrównać. Ostatnie minuty należą do gości. Cały niemal atak czerwonych skupia się pod bramką i trzyna dzielnie straż do gwizdka sędziego, kończącego to ciekawe na ogół spotkanie.

Mecz sędziował nie bezbłędnie p. Olecki z Krakowa. Widzów około 5 tysięcy.

Zryw — Geyer 8:8

U pięściarzy Zrywu zawiedli Unton i Kłodas

Po wczorajiej niedzieli, tabela drużynowych mistrzostw bokserskich Łodzi zmieniła się radykalnie. Na pierwsze miejsce tabeli wysunął się ŁKS zajmując miejsce przed Geyerem i dotychczasowym liderem — Zrywem. Przegrupowania na czołowych miejscach nastąpiły wskutek zwycięstwa ŁKS-u nad Concordią w Piotrkowie 14:2 i wyniku remisowego Zrywu z Geyerem 8:8.

Ten ostatni mecz, po meczu Zrywu z ŁKS-em był najciekawszym w pierwszej turze mistrzostw. ŁKS, Geyer i Zryw są najpoważniejszymi pretendentami do tytułu mistrza okręgu łódzkiego i spotkania ich ze sobą budzą oczywiście największe zainteresowanie. Widocznie tylko zadowolając z tej pogodzie (deszcz) hala Wimy nie była wczoraj wypełniona tak, jak zwykle bywała na meczach bokserskich.

W mistrzostwach rozgrywanych obecnie toczy się walka nie tylko na pięści w ringu, ale nie mniej może ważką gra na zaskoczenie prowadzona przez „sztaby” drużyn biorących udział w mistrzostwach. Zaskoczenie takie w postaci przesunięć w poszczególnych wagach przynosi niekiedy 50 proc. wygranej, a czasami kończy się klęską. Wczoraj Geyer wygrał mecz przede wszystkim taktycznie. Przesunięcie bowiem Mazura do wagi piórkowej dało drużynie fabrycznej dwa punkty, które by były co najmniej b. wątpliwe gdyby Mazur spotkał się w wadze lekkiej z Woźniakiewiczem, oraz Kalińskiego do wagi półśredniej, w której zdobył 1 punkt na Pietrasiku, a którego prawdopodobnie

ZRYWIACY PIERWSI W BIEGU NA PRZEŁAJ

W biegu na przelaj, zorganizowanym przez „Dziennik Łódzki” o nagrodę Wojewody Dąb-Kociola zwyciężył Dzwonkowski (Zryw) w czasie 13:52 przed Kurpessa (ŁKS) i Ostojkim (Zjed.). Zespołowo zwyciężył Zryw przed ŁKS-em.

W biegu dla młodzieży szkolnej zwycięstwo odniósł Gruszczyński (2 gimnazjum) przed Blachowiczem (7 Gimnazjum).

Kurpessa (ŁKS) weteran lekkiej atletyki łódzkiej zajął 2 miejsce we wczorajszym biegu „Dziennika Łódzkiego”.

nie zdobyłby w wadze lekkiej w walce z Morycem.

Zwycięstwo jednak i tak nie przyszło Geyerowi łatwo, gdyżby nie zawiedli w drużynie Zrywu Unton i Kłodas. Kłodas walkę swą z Jaskółą, naszym zdaniem przegrał wyraźnie, orzeczenie zaś sędziowskie, uznające walkę za nierozstrzygniętą uważać chyba należy za... prezent imiennowy dla Kłodasa, który w dniu wczorajszym obchodził dzień swego patrona. Wynik remisowy 8:8 krzywdzi drużynę fabryczną o jeden punkt. Złożony protest nie został jednak uwzględniony, gdyż jak się okazało, dwaj sędziowie punktowi orzekli walkę za nierozstrzygniętą, a tylko jeden dał zwycięstwo Jaskółce. A Wydziałowi Sportowemu nie wolno uchylać orzeczeń sędziowskich.

WYNIKI POSZCZEGÓLNYCH WALK

W wadze muszej spotkali się Kamiński (Geyer) z Gomulakiem (Zryw). Początek rundy należał do Kamińskiego. Od połowy jej Gomulak dopingowany mocno przez widownię wzmocnił tempo i kilka celnych ciosów zadał swemu przeciwnikowi. Pierwszą rundę wygrał z różnicą dwóch punktów Kamiński. W drugim starciu Gomulak reklamuje za nski cios. Zarządzono 1 minutową przerwę. Lekarz stwierdził jednak, że Gomulak mógł walczyć dalej wobec czego przyznano zwycięstwo Kamińskiemu przez dyskwalifikację przeciwnika.

W wadze koguciej spotkali się Grynik (Geyer) z Czarneckim (Zryw). Grynik, młody chłopiec, rozpoczął walkę z wielkim tupetem. Szybкими ciosami z obu rąk zaskakuje nawet Czarneckiego. Nie trwa to jednak długo. Prawy sierp Czarneckiego posyła go na deskę, po chwili trafia go Czarnecki po raz drugi w to samo niemal miejsce (ucho) i Grynik pada po raz drugi. Po trzecim upadku (od własnego ciosu) Grynik poddaje się.

W wadze piórkowej Mazur (Zryw) spotkał się z Grzybowskiem (Zryw). Młody bokser Zrywu pomimo, że nie doszedł jeszcze do siebie po nokaucie na meczu z Węgrami, w spotkaniu z Mazurem zaprezentował się dobrze. Mazur wygrał przede wszystkim dzięki lepszej trzeciej rundzie. Grzybowski był więcej zmęczony za mało atakował.

W wadze lekkiej Krzyżkowski (Geyer) po pierwszej rundzie poddał się Woźniakiewiczowi (Zryw). Woźniakiewicz w zwarcu, serami w dolne partie, uczynił niezdolnym do walki swego przeciwnika.

W półśredniej Kaliński (Geyer) zremisował z Pietrasikiem (Zryw). Pietrasik miał dobrą drugą rundę. Pierwsza i trzecia były remisowe. Wynik remisowy nie krzywdzi ani jednego, ani drugiego zawodnika.

W wadze średniej Trzęsowski (Geyer) pokonał przekonywująco Untona (Zryw). Unton był wczoraj wyjątkowo słaby. Trzęsowski wygrał drugą i trzecią rundę.

W wadze półciężkiej Skrowiranda (Geyer) w drugiej rundzie podał się Bednarzowi (Zryw), który piękną walkę pokazał w drugiej zwłaszcza rundzie zasypując swego przeciwnika gradem czystych i precyzyjnych ciosów.

W wadze ciężkiej Jaskółca (Geyer) wygrał wyraźnie na punkty z „drewnianym” Kłodasem (Zryw). Sędziowie orzekli jednak walkę za nierozstrzygniętą.

Ogólny wynik meczu 8:8. W ringu sędziował Czernik, na punkty: Kordas, Lewandowski, Jaworski.

Warszawa zwycięża Łódź w pływaniu

W meczu pływackim Warszawa—Łódź, który odbył się wczoraj na pływalni YMCA zwyciężyła Warszawa w stosunku 75:74.

O zwycięstwie Warszawy zdecydowało spotkanie w płycie wodnej, w którym Warszawa pokonała Łódź 12:0 (I)

MECZ POLSKA — WĘGRY NIE ODBYŁ SIĘ

Mecz bokserski Węgry — Polska mający się odbyć wczoraj w Katowicach nie doszedł do skutku wskutek nie przybycia pięściarzy węgierskich.

Z DRUŻYNOWYCH MISTRZOSTW ŁODZI

Pięściarze ŁKS-u bawili wczoraj w Piotrkowie, gdzie zwyciężyli tamtejszą Concordię 14:2.

Stasiak (ŁKS) pokonał Brzóska (C), Stolecki (ŁKS) znokautował w 2 rundzie Borowskiego (C), Marcinkowski (ŁKS) zwyciężył Maciejczyka (C), Bonikowski (ŁKS) po b. ładnej walce zwyciężył Niewiadomskiego (C), Kasznia (ŁKS) poddał się w 3 rundzie Ścibutowi (C), Rychtelski (ŁKS) znokautował w 1 rundzie Kugielca (C), Pisarski (ŁKS) zwyciężył Pełkę (C) i Zylis (ŁKS) zmusił do poddamia w 3 rundzie Steca (C). W ringu sędziował Szwed. Na punkty Denys, Małoszczyk i Hubert.

Wima zwyciężyła Zjednoczone walkowerem 16:0. W spotkaniu towarzyskim Kargier (Z) pokonał Dworczyka (W), Pogorzelski (W) zwyciężył Guzika (Z), Nowicki (W) pokonał Rogalskiego (Z), Kazimierczak (Z) zremisował z Pietrankiem (W), Kukulak (Z) pokonał Baudea (W), Szczapiński (Z) Boksę (W), Szczeciński (Z) Kornackiego (W).

ŁÓDZKA KL. A.

Wczoraj rozegrano dwa mecze piłkarskie o mistrzostwo kl. A.

RTS Widzew pokonał PTC 3:0.
TUR (Łódź) zwyciężył Oficerską Szkołę 9:0 (II)